

26.18.48, יום ו', כד חשוון תש"ט.

ילדי ביה"ס מגבעתיים באו לברך ולהשיג תעודת קה"ק. אם כל בתי הספר יעשו לא יספיק הזמן.

- משה חולק על דעתו בענין הזנת הכיס. המצרים סוענים שלא יבואו בדברים עד שתצא שלהם ישוחרר. משה סוען שלא מוכן לו אם בגלל ההפרש שבין מצור עם מזון ובלי מזון כדי להסתכן בענינים החמורים שלנו. זהו הפרש גדול מאוד - ואולי מכריע.

- יגאל חזר מירושלם. האזינו למברק של עדל ארסלן - ציר טורי - לעבדאלה בזו חלשון: לדעתנו מוסב שלא תעמוד על קבלת עבה"י לאו"ם, כי פירושה קבלת ישראל. אם תמנע בקשה - תמנע גם כניסת ישראל. הוא מיעץ לחזק ההבנה על הערכה.

הפגישה בין משה ועבדאלה סל נחשבה. קרלסון חלה (הוא ראש משקיפי או"ם בירושלם, אמריקני). יגאל יעץ משה שיסדר עם עבדאלה כשיפגשו להפסיק יריות בהתאם להסכמים קודמים, ושהקשר בין שני המפקדים יהיה ישר, ברדיו.

סלגרמתי למשה חשובה על טענותיו לאחר ההיעצות עם ראובן ויגאל.

- בצהרים קצתי עם "יבואנים" סוחרים ותעשיינים בקלוב שלהם בראשות יצחק הוז. אם כי הובטח לי שלא יהיו נאומים - נאמו ארבעה או חמשה, וגם אני נאלצתי "לא" לנאום. יצחק הוז סיפר שהיו לו צרות - חמש מאות איש ביקשו לבוא היה להם מקום רק להצי.

צבור זה מרגיש עצמו "מקופח" - קיפוח של הכרת ערכו. דיברתי על מקורות המדינה - הרצל, מיסדי פ"ח, אמונת העם, העצמאות המשקית. קיום המדינה טרם מובטח - גם לא לאחר הנצחון, אם כי הוא עכשיו במרכז. הברכה והלקוי של משקנו בארץ לגבי מאמץ מלחמתי, חפקיד המשק לאחר מלחמה - לא נבנה על כיבושים צבאיים, אלא על כיבושי משק ורוח, ומבלי שכל אחד מאתנו יתחשש לחמיסתו וחזונו הפוליטי והסוציאלי נצטרך למען ביצוע קיבוצ גליות לשותפות ואחוזה יהודית להרבה שנים, שותפות של משק פרטי והון פרטי עם משק כללי והון כללי.

- בחמש ורבע סלפן לי משה. אילו קיבל מברקי לפני יומים היה זה מסדר העניין. עכשיו יושבת ועדת הלבנה בדלתאים סגורות, וחכן שיקראו את אוברי. לא הגיש עדין בקשה להתקבל - לא היה בטוח בהצלחה, יעשה זאת בשבוע הבא. גם ההצבעה על ההצעות בעצרת ההיה רק בשבוע הבא - אם תהיה.

- זיו אב, יעקב ואני - על פעולתו להסביר המלחמה והצבא לצבור ולעולם.

- בחמש וחצי ישיבת המטה - גוריון הרצה על שיקום. בן ציון הדגיש במיוחד הצורך לארגן הצבא להתישבות חקלאית. אשכול מציע להקים בכל פלוגה קצין להתישבות, או חוליא של נאמנים. צמצום אם להשפיע על חיילים ללכת להתישבות - יש להעדיף התישבות ולהמחית הקלות בשטח אחר.

אהרון רמז מציע לא לשחרר מצבא - אלא ממלחמה, ולשלוח צבא להתישב באופן צבאי. דרוש תכנון לאומי, לצרף חרושת לחקלאות, והצבא יבצע בנינים, חצירות, השבתת קרקע וכו'. ימונו על פלוגות מהנדסים ומומחים.

יגאל חושש לדיכור זה - שיהרוס הצבא. לא הגיעה השעה לשלום. צפויה לנו מלחמה. מסופקני אם יש להבחין ואם אפשר להפריד בין שלום ובין מלחמה, בין צבא ובין עבודה, בין התישבות ובין זרימה לעיר. האין צורך באינסגרציה של תפקידי הבנין והמלחמה? נראה לי שהאהרון נגע בנקודה עיקרית - איכנון לאומי. יש אולי להיפטר מהמושגים המקובלים שנמצאות שלנו הם נחרקנו מחכנן שלום - מלחמה; התישבות חקלאית - ועירונית; תקציב למלחמה - ולדימורליזציה. לפי תכנית גוריון יעלה חייל משוחרר 2000 - 4000 ל"י, כל הצבא בין מאתיים וארבע מאות מיליון ל"י. האין לחכנן בנין הארץ ולבצע הבנין ע"י הצבא. היש לדאוג ליחיד או לכלל או מוטב לבטל האנטיסייזה בין שני אלה. האם אי אפשר ע"י תכנון צבאי - להרכיב גדודים למלחמה ובנין?

- בערב פגישת סופרים ומאנים ("אנשי רוח") בביתו של מסקין - על פי היזמה של אלתרמן.
סיכמן, שמעוני, שטיינמן, רובינה, שלונסקי, מלכין ועוד רבים.

פחה סיכמן. במסיבה זו לא יכלתי לראות עצמי אלא כקורא, ואצטק וכקורא קבלתי בפני הסופרים
על שלושה דברים: (1) על העתונות שאינה משקפת את השעה והצבור, שמנמיכה למעשה קומה הדור,
שמסלפת דמותו ההירואית, שמנסחת הניגודים, (2) על חוסר צביון עברי בחיינו, בלבושנו,
בסמנו. בסגנון חיינו חגיגנו. אין לקיים המסורת שעבר זמנה, והיסוד העיקרי בנו הוא
היסוד האנושי המשותף לכל אדם, אבל יש פרצוף מיוחד לכל אדם, ויש פרצוף לכל צבור, ויש
לעשות מאמץ מכוון, אם כי לא מלאכותי, לתת צורה מיוחדת ומאחדת לחיינו. (3) לא נוכל
לשוב לעבר - ולא כדאי, אם אפשר לתאר לעצמנו חיי היהודים בימי ישעיהו - הרי היו דלים
מאוד ללא מדע ומחשבה מדינית, ללא אמנות (פסול, ציור) ללא חיאטר, אם כי אברו לנו מאז
המון ספרים אין להניח שהיו בהוכס דברי מחשבה. אבל היה ויש בנו משהו שבגללו או בכוחו
החקיימנו זה אלפי שנה, ויש להטביע את חותמנו המשהו בחיינו, בצבאנו המיוחד.

דיבר עוד ברש, שלונסקי, מלכין (נגע בענין הפלמח) ואחרים וקבלו על הממשלה שלא קבעה משרד
לעניני רוח. דברו גם פלמחניקים אחדים - בנו של גורמינקל, מגד ועוד בענין הפלמח.
שלונסקי קבע שאני שבו בידי הרוקחים והרבנים.. והסיף לי חלוציות.

דיברתי שנית והסברתי להם שיש משרד לעניני רוח בממשלה, אבל לא רוח במובן המקובל -
דברי רוח. רוח אינו נפרד מחוקר ואינו קיים מחוץ לחומר - בכל אופן לא ידוע לנו רוח כזה.
וגם ספק אם החומר שונה ונפרד מהרוח. אבל יש כנראה דרגות שונות של אנרגיה נפשית ולדרגות
הזיהות ביחור אנו קוראים בשם רוח. דרגה עליונה זו מתלבשת בזמנים שונים בלבושים שונים.
הפעם משרד הרוח - הוא משרד הבטחון. מאה אלף יהודים לוחמים על חרות עם - זוהי היצירה
האנושית הגדולה ביותר בימינו א שחשמש מקור לספרות ואמנות בטשך דורות. זוהי מואמה
היסטורית שכוחים מאה אלף מתארת הנוער, והכל מרוכז בה עכשיו ויהיה מרוכז כל זמן
שתעמוד סכנה לקיומנו ועצמאותנו. כל אצטק השאר נדחה - אם הוא מסייע, אפילו ההישבות
ואפילו ספרות.

קבלו כמה מהמדברים על דרגות בצבא וגושהלך נתן הסבר "מרכסיסטי" לדרגות - כסימן לקיום מעטות... הסכחתי ש"הרוח" בחייל הוא גורם כביר, אבל לא יחיד, ובלי משטר צבאי ופיקוד ומשמעת אין צבא מוכשר לקרב ולעמוד בחוף אש. ליקויים בעתונים ובספרות וב/סידורים אחרים רעים דיים אבל לא יסכנו קיומנו, ליקוי בצבא עלול לעלות בעצם קיומנו. ודרגה הוא צורך משמעת ויעילות קרביה, אולם בדרך כלל הנוער בצבאנו הוא העממי ביותר בעולם.

נשאיתי עוד לשיחה עם כמה פלמחניקים ואחרי שתיים בלילה באתי הביתה.

27.11.48, שבת, כה' חשוון תש"ט.

כבוקר פגישת המטה עם מפקדי חזיתות וחטיבות. פונדק דורש תקן אחד - בגודל ובנשק - לכל חטיבה, אחרת אין היא מוכשרה לתפקידה. סבור שהגדוד המסייע עם נשק כבד לא הוכיח יעילותו. השריון מועיל - אבל הוא מעט. מציע 3 גדודים חיל רגלי כחטיבה. 2 יכנסו לקרב, אחד רזרבי. יחידת מרגמות לא מתאימה. גם נחום שפיגל דורש 3 גדודים רגליים לחטיבה, דרושה גם יחידה ממונעת של גיפים ומשוריינים, ביחוד אם צריך להחזיק בשטח כבוש. הדרכה עם מ"כ - צליחה להיות בגדוד, למעלה מזה לא כחטיבה ולא בחזית - אלא לאחד ארצי. יחידת המהנדסים קטנה מדי, דרושה לכל הפחות פלוגה. דרושה ע"י המטה יחידת תובלה. דרושים תותחים אנטי טנקים לגדודים. - 4 לכל גדוד.

מכסי כהן - נשק מסייע צריך להיות מינימום 120 מ"מ (מרגמה). בחי"ט וחי"ש אין הבדל - אצלו בכל אופן. תקן מטה החטיבה והגדוד טוב. לכמה עבודות אפשר להשתמש בשכויים - ולא חיילים. יש להגדיל מחלקת הסיורים. אינו סבור שהגדוד יכל לאטן מ"כ. כל בחי הספר צריכים להיות ארציים - אז יהיה צביון כללי לצבא. השרותים לא מבינים שהם צריכים לשרת חיל הרגלים, חיל הרגלים הוא החשוב ביותר, וסיבו האנשים צריכים ללכת אליו.

בני דונקלמן - גדוד רגלי אנשיו צריכים להיות בריאים ובמספר מספיק שיוכלו להלחם. יש בזכו רב אצלנו בכוח אדם. הדבר החשוב שנוצר זהו החזית. בלי כיוון של כל החטיבות